

JAARVERSLAG 2016

**Stichting Muziektheater Hollands Diep
te Dordrecht**

(opgericht 27 juli 1990)

Stichtingsadres:
Singel 514
3311 HP Dordrecht
tfn. + 31 (078) 6319511
E-mail info@hldiep.nl
Website www.hldiep.nl

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Subsidies	3
3. Bestuur	6
4. Medewerkers	7
5. Producties en andere muziektheateractiviteiten	8
6. Vooruitblik.....	10
7. Donateurs	11
8. Toelichting op het financiële resultaat.....	12

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag over 2016 van Muziektheater Hollands Diep. Wij kijken in dit verslag terug op een jaar dat een aantal bijzondere momenten heeft laten zien, waarvan onze productie *Beeldenstorm in de Grote Kerk in Dordrecht* de belangrijkste was.

In onze eerdere jaarverslagen merkten wij al op dat de wereld om ons heen ingrijpend aan het veranderen is (teruglopende of zelfs verdwijnende subsidies, een schuivend cultureel klimaat). Die veranderingen vroegen sinds 2013 steeds weer ingrijpende keuzes en hebben dergelijke keuzes ook in 2016 weer noodzakelijk gemaakt. In dit verslag gaan we daar nader op in en verantwoorden we die keuzes en de argumenten die daaraan ten grondslag hebben gelegen. Het jaar 2016 kenmerkt zich als een jaar waarin de effecten verwerkt moesten worden van de herstructurering van onze thuisbasis, het Energiehuis in Dordrecht, en er – ondanks de steeds lastiger wordende omgevingsfactoren – toch een meer dan bijzondere productie kon worden neergezet die lokaal, regionaal en nationaal veel waardering oogstte.

Door onze stichting (hierna MHD) is in 2016 met Stichting Kunstmin en de gemeente Dordrecht overeenstemming bereikt over de wijze waarop en de voorwaarden waaronder MHD vanaf 2016 gehuisvest kan blijven in het Energiehuis.

In het volgende hoofdstuk (2) zullen we kort stilstaan bij de subsidiestromen waar MHD steeds sterk(er) van afhankelijk is.

In de twee hoofdstukken die daarop volgen gaan we in op het bestuur, onderscheidenlijk de medewerkers en de werkruimte van MHD.

Kern van het werk van MHD is het ontwikkelen en brengen van muziektheaterproducties. Zie hoofdstuk 5 en 6.

In de hoofdstuk 7 staan we stil bij onze donateurs en bij sponsoring

Zoals gebruikelijk vormen de jaarrekening en de toelichting daarop de afronding van dit verslag (hoofdstuk 8).

Op deze plaats danken bestuur en medewerkers al degenen die op één of andere manier hebben bijgedragen aan het resultaat in en over 2016. In het speciaal danken wij Jos van Dorresteyn voor het aanleveren van het concept jaarverslag 2016.

2. Subsidies

Het jaar 2016 was het vierde jaar dat MHD werkte zonder enige structurele subsidie van het Fonds Podiumkunsten (FPK).

Het is een feit dat het maken van muziektheaterproducties zoals MHD dat doet en met de kwaliteit die representatief is voor MHD, slechts mogelijk is met behulp van

(aanzienlijke) subsidies. De inkomsten uit kaartverkoop dekken slechts ca. 15% van de totale kosten van een productie (een overigens gebruikelijke verhouding voor opera en muziektheater) omdat er altijd minstens twee hoofddisciplines bij betrokken zijn; muziek en theater. De overige 85% komt vooral uit subsidies en in mindere mate uit sponsoring en crowdfunding.

In 2016 heeft MHD financiële bijdragen ontvangen van de volgende organisaties, instellingen en personen.

Culturele en overheidsfondsen

- Gemeente Dordrecht
- Fonds Podiumkunsten: compositie
- Iona stichting
- Gravin van Bylandt stichting
- Stichting Swart-van Essen
- The De Lancey & de la Hanty Foundation Ltd.
- Hermann en Liska Abraham stichting
- Prins Bernhard Cultuurfonds
- NORMA fonds
- Bank Giro Loterij Fonds
- De Vrijzinnige Fondsen
- Société Gavignie  s

Donateurs

- Vrienden van Muziektheater Hollands Diep

Sponsors

- Tommy Nijhoff schildersbedrijf

Korting op producten van

- Grote Kerk Dordrecht

Crowdfunding

- Voor het project Beeldenstorm hebben wij met succes een crowdfundingscampagne opgezet.

Financiële en indirecte bijdragen via PR en dienstverlening bij de uitvoering van de voorstellingen:

- Mijlpaal 2016, Beeldenstroom-Woordenstorm. Een tweejaarlijkse manifestatie van de Gemeente Dordrecht, op weg naar 2020, de viering van 800 jaar stadsrechten.

Dit overzicht maakt duidelijk, dat Muziektheater Hollands Diep steeds een breed draagvlak weet te creëren voor haar projecten.

De staf - het financieren van de voorbereidingen van de projecten en het in stand houden van de organisatie:

MHD wordt in toenemende mate geconfronteerd met de opgave, dat ieder jaar een deel van de kosten van de organisatie in de begrotingen van de verschillende

producties versleuteld moet worden. Dat geldt met name voor de kosten in de voorbereidingsperiode van de producties, waarin bepaalde uitgaven onvermijdelijk zijn, terwijl er dan nog geen financiële zekerheid bestaat of de productie kan doorgaan. MHD beschikt niet over een substantieel eigen vermogen en dus moeten deze kosten voorgefinancierd worden. Bij de grote productie uit 2016, *Beeldenstorm*, kon de voorfinanciering plaats vinden dankzij een financiële garantie van de gemeente Dordrecht, die MHD in een latere fase voor het grootste deel kon terug betalen.

Locatie voorstellingen: tegenstrijdige eisen:

Locatie Dordrecht: Energiehuis.

Als voorwaarde voor de structurele subsidie van de gemeente Dordrecht wil die gemeente meerdere speelbeurten van een productie in Dordrecht gerealiseerd zien. MHD wordt als vaste bespeler van de Machine3 zaal (M3) in het Energiehuis aangemerkt. Tevens valt elke productie onder de programmering van Schouwburg Kunstmin.

Daarin zijn enkele spanningsvelden: De huur voor de repetities in de M3 en de bijhorende technici moeten door MHD aan het Energiehuis/Kunstmin betaald worden. Die kosten zijn hoog. De kosten voor de kaartverkoop worden door Schouwburg Kunstmin aan MHD doorberekend.

Spreiding locaties.

De eisen van veel landelijke grote culturele fondsen (zoals het FPK en het Prins Bernhard Cultuurfonds) staan echter diametraal tegenover de eisen van de gemeente. Veel fondsen verlangen juist een zo groot mogelijke geografische spreiding van voorstellingen, liefst over heel Nederland. Spreiding van de voorstellingen betekent dat theaters/concertzalen de productie zouden moeten uitkopen. Dat betekent een concurrentie t.o.v. de voorstellingen in Dordrecht. Omdat gemiddeld minstens 60% van ons publiek van buiten de regio Drechtsteden komt, komt dat publiek niet meer naar Dordrecht toe, wanneer de voorstelling later dichterbij de eigen woonplaats komt. Dat bleek bijvoorbeeld met de productie *Klaagliedjes* in 2013, waarbij veel van het Randstadpubliek - dat anders naar Dordrecht was gekomen - naar theater Korzo in Den Haag ging. Dit leidt uiteraard tot een spagaat en dus een zoektocht naar het juiste midden tussen het spelen op één vaste locatie (Energiehuis) versus het spelen van voorstellingen op diverse locaties.

Meerdere speelbeurten:

Meerdere speelbeurten betekent dat de totale kosten stijgen. De kaartverkoop bij podiumkunsten kan maar een deel van de kosten dekken. Bij muziektheater en opera is de verhouding inkomsten kaartverkoop en kosten nog veel kritischer. Omdat de inkomsten nooit de kosten van een voorstelling dekken, kost elke extra voorstelling extra geld waar geen dekking voor is. In tegenstelling tot zeer grote, populaire producties wordt er – in ieder geval bij MHD – nooit een break-even point bereikt

Het moge duidelijk zijn dat als gevolg van al deze factoren de financiering van de producties van MHD iedere keer weer een grote uitdaging is, waarin wij al onze

inventiviteit en ervaring inzetten. Door die inzet is MHD nog steeds in staat om ca. 3/4de van de noodzakelijke gelden binnen te halen. Tevens heeft de gemeente Dordrecht tot op heden nog steeds toegezegd de jaarlijkse structurele subsidie van € 60.000 te handhaven. (€ 50.000 voor producties en € 10.000 voor de huur van de werkruimte). Dit vormt de financiële basis voor de activiteiten van MHD. Het hoeft geen betoog dat MHD de gemeente hier zeer erkentelijk voor is en dat dit voor MHD een prikkel vormt om ook in de komende tijd de van haar bekende producties van een zeer hoog artistiek niveau te blijven realiseren.

3. Bestuur

Het bestuur bestond op 1 januari 2016 uit:

Naam/functie	Toetredingsdatum	Aftredingsdatum
A. Strijbosch, voorzitter	01-04-2012	01-04-2016
J. van Dorresteyn, secretaris	01-11-2012	01-11-2016
R. Glimmerveen, penningmeester	08-06-2005	08-06-2017
J. Meijer, lid	01-11-2012	01-11-2016
F. Sieuwerts, lid	02-02-2015	02-02-2019
Vacature		

Voorzitter mevrouw Annemarie Strijbosch is in 2016 benoemd voor een tweede termijn.

In het verslagjaar is de vacature die eind 2015 ontstond door het vertrek van mevrouw Louke van der Bijl ingevuld door de heer mr. J. (Job) van Niftrik. De heer van Niftrik is jurist en is in het bestuur benoemd per 7 april 2016.

In 2016 moest het bestuur afscheid nemen van twee leden. De heer Jasper Meijer trad aan het einde van zijn zittingsperiode af vanwege zijn benoeming tot voorzitter van de Vereniging van het Dordrechts Museum. De heer Jos van Dorresteyn trad eveneens aan het einde van zijn zittingsperiode af vanwege emigratie. Het bestuur dankt beide leden voor hun inzet.

Gedurende het verslagjaar is het bestuur 7 maal in vergadering bijeen geweest en wel op:

- 12 januari
- 24 februari
- 7 april
- 20 juni
- 5 september
- 10 oktober
- 6 december

Het aantal formele vergaderingen ligt daarmee ongeveer op hetzelfde niveau vergeleken met eerdere jaren.

Het bestuur bestond op 31 december 2016 uit:

Naam/functie	Toetredingsdatum	Aftredingsdatum
A. Strijbosch, voorzitter	1-4-2012	1-4-2020
F. Sieuwerts, secretaris	2-2-2015	2-2-2019
R. Glimmerveen, penningmeester	8-6-2005	8-06-2017
J. van Niftrik	7-4-2016	7-4-2020
Vacature		

Enkele weken geleden hebben wij een inspirerende kennismaking en eerste vergadering gehad met aspirant bestuurslid Saskia Heemskerk. Zij is op de bestuursvergadering van 5 april j.l. definitief benoemd. Zij heeft als zeer goede amateurzangeres in het koor van enkele MHD producties meegewerkt en is werkzaam in de gezondheidszorg Z-Holland Zuid. Haar muzikale en organisatorische talenten zijn een aanwinst voor het bestuur.

4. Medewerkers

Het aantal medewerkers is in 2016 vrijwel op het niveau van 2015 gebleven. Cilia Hogerzeil had ook in 2017 de artistieke leiding en fungeert als algemeen directeur, Léontine van Duin had de zakelijke leiding en Norma Gijzen was als office manager verantwoordelijk voor het secretariaat/productie. Samen vormen zij - net als in voorgaande jaren – de Staf van MHD.

Daarnaast is ook in 2016 weer gebruik gemaakt van de diensten van Jan Post als boekhouder.

Tijdens de voorbereiding en uitvoering van Beeldenstorm was Sascha Broeders verantwoordelijk voor de PR.

Ook dit jaar heeft de staf zich met hart en ziel ingespannen om MHD zowel artistiek als organisatorisch in de vaart te houden. Zoals meestal met aanzienlijk grotere inspanningen dan de daar tegenoverstaande honorering rechtvaardigde. MHD is hun hier grote dank voor verschuldigd. Voor 2017 zal de structurele subsidie van de gemeente opnieuw worden toegekend, maar niet verhoogd. Betaling voor de extra uren zullen dus via de projectbegrotingen moeten worden geworven.

Cilia Hogerzeil heeft, door de jaren lange grote druk op de financiën en de grote verantwoordelijkheid hiervoor, die de laatste jaren door de vele bezuinigingen op Podiumkunsten nog toenam besloten om op zoek te gaan naar een opvolger. Er bleef te weinig tijd en energie over voor haar vak, de regie.

Voor haar, als oprichter van MHD en als drijvende kracht hierachter, betekent dat een ingrijpende verandering. Maar ook voor bestuur, staf en de vaste medewerkers bij MHD.

Hoe zal dit proces zich gaan ontwikkelen?

In ieder geval wordt besloten op zoek te gaan naar kandidaten. Eerste gesprekken

vonden reeds eind 2016 plaats en zullen in 2017 worden voortgezet. De verwachting is, dat april 2017, een opvolger gevonden zal zijn.

MHD heeft in 2016 gedurende het gehele jaar de beschikking gehad over een door de gemeente Dordrecht gesubsidieerde werkruimte:

Energiehuis, ingang P (Energiehuisplein)
Noordendijk 148
3311 RR Dordrecht
Telefoon +31 (078) 6144568

De werkruimte omvat naast een kantoorruimte, 2 bergruimtes. In 2016 hebben wij een nieuwe huurovereenkomst getekend met Stichting Kunstmin. Zowel de inhoud als de prijs van de huurovereenkomst zijn in 2016 vaak onderwerp van debat geweest, omdat er een huurverhoging van 300% plaats vond. In 2016 heeft MHD met Stichting Kunstmin uiteindelijk een akkoord bereikt over huurprijs en bijkomende kosten. De overeenkomst is geformaliseerd en heeft een looptijd van 2 jaar. De naastgelegen repetitieruimte behoort helaas niet meer tot een vaste ruimte van MHD. Als MHD de repetitieruimte wil gebruiken moet deze apart gehuurd worden. De kantoorruimte delen wij met het Bachfestival Dordrecht.

In het voorjaar zijn alle bewoners van het Energiehuis onder leiding van Communicatie Adviesbureau *Brand The Urban Agency* 3 maal bijeengekomen om te brainstormen over de uitstraling en toekomst van het Energiehuis. Dit werd door allen als inspirerend ervaren. Daaruit is een regulier marketingoverleg en programma-overleg voortgekomen dat geleid wordt door de marketingafdeling van Schouwburg Kunstmin. MHD is gevraagd hieraan deel te nemen, maar met een lagere frequentie

MHD blijft met partners in overleg om samen meer te betekenen voor cultureel Dordrecht en regio, vooral het Bachfestival. Samen met *Kunstmin Klassiek* hebben wij een deel van de achterban gemeen en vergelijkbare belangen op het gebied van programmering, PR en goede akoestische voorzieningen in het Energiehuis. Dit heeft er toe geleid, dat onze productie *Beeldenstorm* werd opgenomen in het Bachfestival 2016.

5. Producties en andere muziektheateractiviteiten

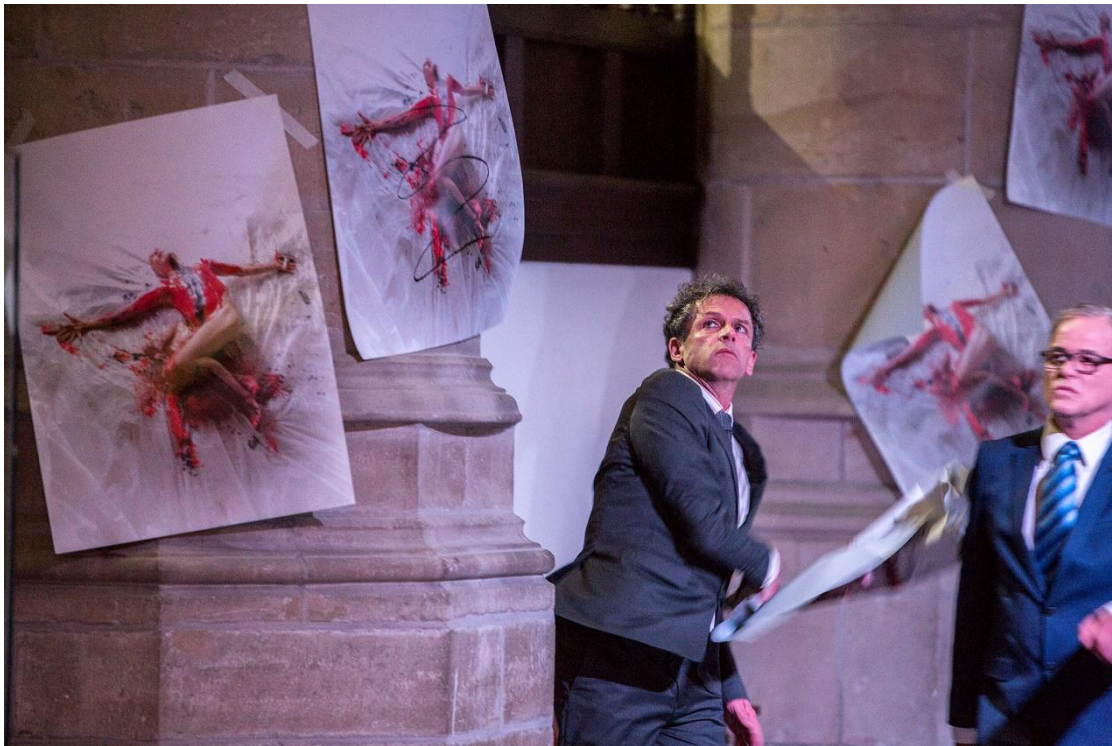
Beeldenstorm

Zoals al eerder in dit verslag vermeld, was de artistieke inzet van MHD in 2016 vooral gericht op de productie van *Beeldenstorm*. Deze productie vond plaats in het kader van de Dordtse manifestatie Mijlpaal Beeldenstroom-Woordenstorm.

De productie Beeldenstorm was een actuele bewerking van de historische Beeldenstorm en gebaseerd op hedendaagse associaties bij de Beeldenstorm in Nederland, 450 jaar geleden. Een nieuw muziektheaterstuk, gecomponeerd door Peter-Jan Wagemans, met libretto van Kees van der Zwaard. Uitgevoerd door profs, gevorderde amateurs en iedereen die graag zingt. Een avontuurlijke samenwerking tussen musici uit de Barok en Nieuwe Muziek (Doelen Ensemble), een klassieke zangeres, elektronica, acteurs, ad-hoc kamerkoor van gevorderde amateurs i.s.m. een kern van enkele professionele zangers en figuranten, een groep vluchtelingen.

Beeldenstorm – foto: Rob van Herwaarden

De totale productie bestond uit 4 voorstellingen in het najaar in Dordrecht in de Grote Kerk, waarvan er 2 deel uit maakten van het Bachfestival Dordrecht & Drechtsteden. Daarnaast was er een voorstelling uitgekocht door festival November Music, Internationaal Festival voor moderne muziek. De voorstelling vond plaats in de Orangerie in Den Bosch.

Totaal hebben 938 bezoekers de voorstelling Beeldenstorm bezocht, wat als een mooi resultaat mag worden beschouwd.

In vergelijking met vorige producties kwam het publiek bij Beeldenstorm grotendeels uit Dordrecht zelf. Nog eens 5% komt uit de overige Drechtsteden en 17% uit andere plaatsen in de provincie Zuid-Holland. Dit is samen goed voor 78% van het publiek. Bij de voorgaande twee producties lag het aandeel publiek uit Dordrecht en omstreken rond de 50%, nu was dat 61%. Dit betekent dat het regionale bereik hoger was dan bij vorige producties en het landelijke bereik iets lager (normale verhouding regio/landelijk 40- 60%). Dit lijkt een logisch gevolg van de beschikbare (financiële) middelen en de ingezette campagne.

Ook na afloop van deze voorstellingen ontvingen wij weer vele publieksreacties. In het eindverslag dat tevens naar de gemeente Dordrecht is verzonden hebben wij deze als bijlage toegevoegd evenals de recensies van diverse media. De voorstelling was in alle opzichten één van de meest gewaagde producties van MHD, zowel door de publieksofstelling als de verspreide speelplekken, en de combinatie van elektronica, barok- en hedendaagse instrumenten en werd dan ook heel divers ontvangen. De meest genoemde positieve aspecten zijn de sterke compositie, zeer goede muzikale uitvoering, sterk verhaal, goede keuze voor sociaal bewogen thema, uitbeelding / mis en scene mooi neergezet, spannende publieksofstelling en prachtig gebruik van de locatie van de Grote Kerk. Vooral over het verhaal lijkt het publiek verdeeld te zijn geweest. De minder positieve beoordeling kwam van toeschouwers die de verhaallijn onduidelijk vonden, de tekst of/en de acteerprestaties niet goed vonden en de publieksofstelling niet waardeerden. Zowel de voor- als tegenargumenten van het publiek komen overigens grotendeels overeen met de beoordeling in de recensies van NRC, De Volkskrant en Opera Magazine.

De viering van de volgende Mijlpalen te weten in het jaar 2018 en 2020 zijn bekend. In 2018 staat de viering van 400 jaar Dordtse synode en in 2020 de viering van 800 jaar stadsrechten op het programma.

Woord van dank

De productie van *Beeldenstorm* is mede mogelijk gemaakt dankzij:

- Gemeente Dordrecht
- Fonds Podiumkunsten: compositie
- Iona stichting
- Gravin van Bylandt stichting
- Stichting Swart-van Essen
- The De Lancey & de la Hanty Foundation Ltd.
- Hermann en Liska Abraham stichting
- Prins Bernhard Cultuurfonds
- NORMA fonds
- Bank Giro Loterij Fonds
- De Vrijzinnige Fondsen
- Société Gavignie  s
- Tommy Nijhoff schildersbedrijf

6. Vooruitblik

Het is een goede gewoonte om in het jaarverslag van MHD (dat per definitie terugblijkt) ook vooruit te kijken naar het onderhanden werk en de komende producties.

Julia & Romeo

Het bekende verhaal van Shakespeare verteld vanuit het perspectief van Julia. Een combinatie van Muziektheater en Poppenspel.

Uitgevoerd door:

Jaarverslag 2016
Stichting Muziektheater Hollands Diep

Linde Schinkel: zang, tekst en poppenspel
Karin Dolman: altviool, poppenspel, zang
Caecilia Boschman: piano, poppenspel, zang
Cilia Hogerzeil: regie
Damiët van Dalsum: ontwerp en vervaardiging poppen, coaching poppenspel
Muziek uit Prokofiev balletsuite Romeo et Juliet, kleinkunst repertoire; de muziek wordt bewerkt voor altviool, piano en zang door Max Knigge. Tevens componeert hij een deel van het libretto.
Teksten van Shakespeare en eigen teksten

*Julia Capuletti is 13. Romeo Montecchi is 18.
Ze worden onvoorwaardelijk verliefd op elkaar.
Tot de dood er op volgde.*

Een meisje van 13 die zich aan het einde van het verhaal doodt en geen adem meer heeft om te wachten. Kan het zijn, dat ze toch zou kunnen blijven leven, al is dat met een gat in haar ziel? Kan dat genezen? Kun je afstand nemen van je eerste passie? In deze voorstelling aarzelt Julia nog tussen dood en leven.. zij haalt de gebeurtenissen van de afgelopen week opnieuw voor de geest. En tenslotte? Wat beslist zij?

De poppen vertolken de verschillende personages en spelen het verhaal in flashbacks.

De voorstelling wordt uitgevoerd in het Microfestival, 1 en 2 september 2017. En tijdens Dordt Monumenteel, Energiehuis, Dordrecht 9 en 10 september 2017.

Voor actuele informatie over de hiervoor genoemde producties wordt verwezen naar de website van MHD (www.muziektheaterhollandsdiep.nl).

7. Donateurs

Het aantal donateurs beweegt zich stabiel rond de 150, met een gemiddelde (totale) jaarbijdrage van € 5.000,-.

Inmiddels zijn er enkele Vrienden, die bereid zijn over een periode van vijf jaar jaarlijks €500,- te schenken en één Vriend € 1000,-. Dat is geweldig maar laat onverlet dat MHD uiteraard graag nog meer positieve reacties zou ontvangen. De Vrienden worden op de hoogte gehouden door donateursbrieven, die dit jaar 3x verstuurd werden.

Overigens kunnen de donateurs (en ook anderen) van de activiteiten van MHD kennis nemen door de website te raadplegen.

De (reacties van de) donateurs en de financiële bijdragen inspireren en stimuleren het bestuur en de staf hun activiteiten te continueren.

Sponsoring blijft een zeer weerbarstig onderwerp voor het bestuur. Menig bestuurslid heeft hier zijn/haar tanden al in gezet, soms met redelijk, dan weer met minder resultaat. Het onderwerp sponsors blijft echter onverminderd (en wellicht meer dan ooit) van belang. Enkele bestuursleden zullen hier bijzondere aandacht (blijven)

besteden. Concrete resultaten kunnen helaas (nog) niet worden gemeld. Wel blijven wij onderzoeken, in hoeverre het meer resultaat kan opleveren, als wij per nieuwe productie een goede sponsor zoeken, die verbonden is met het thema / vormgeving / karakter van de productie.

8. Toelichting op het financiële resultaat

In de bijlagen worden de balans en het financieel resultaat van MHD per, respectievelijk over, 2016 gepresenteerd. In deze paragraaf wordt daarop een korte toelichting gegeven.

Dank zij een garantie van de Gemeente Dordrecht konden we de productie "Beeldenstorm" financieel neutraal afsluiten. Daarnaast kon het vermogen iets worden versterkt door een positief exploitatieresultaat als gevolg van meevallers uit het verleden. Deze versterking is ook nodig omdat er nog geen financiële zekerheid bestaat inzake nieuwe producties. Met het huidige vermogen is er enige zekerheid voor het nieuwe boekjaar.

Namens het bestuur,

A. Strijbosch
Voorzitter

J. van Niftrik
algemeen bestuurslid

Dordrecht, 30 april 2017